

(משך מעמוד 13)

בוצתו. הוא פשוט אינו יכול לתאר כיצד נוגלת קבוצתו לשחק בלעדי. במשך שלוש שנים רצופות, כשקבוצתו ואמנה באיטליה המכביה בצפון תל-אביב, היה רפי עושה פעמים שבועות את הדרך יתו שבחולון עד למגרש כשהוא רכוב על אופניים. בשם או בתום לוהט, מעולם לא היה מחסיר אימון. פעם, בתחילת הקר, היה שלו קבוצתו הבורגנים במכבי תל-אביב. נשאר רפי ללא פרוטה, אחרי משחק השתתף. הוא התבייש לבקש דמי-נסיעה לשהות, עשה את כל הדרך מצפון תל-אביב עד לביתו בחולון ברגל.

★ ★ ★ או כדורגל — או ים!

המשחק הכדורגל היחידי בתולדות המדינה היה נוכח ראש הממשלה דוד גוריון היה המשחק שנערך בשנת 1957, בין נבחרת צה"ל לנבחרת הצבא הצרפתי. גוריון, שנהג לנחמן נבחרת צה"ל בתוצאה 1:1, ביקר את רפי לוי, שהבקיע את אחד השערים לטובת ישראל: "אני שמח שיש נחמה תימני אחת בנבחרת".

בימינו טעה או טעות שעושים רבים ביחס לרפי לוי. אולי גרן פניו וגופו הצנום הם נורמים לכך, אפילו כמה מבין חבריו לקבוצה בטוחים שרפי לוי הוא תימני. האמת היא שרפי הוא צבר. לילד חולון, בן למשפחה שהייתה מתורבת לפני 42 שנה, ושלא נאה מחולון זה למעלה משלושים שנה. רפי לוי עצמו נולד בשכונת גרין המפורסמת בחולון, אחרי שלחוריו היו כבר שתי נשות. מאז החליפה משפחתו דירות פעמים רבות, אולם לא הצליחה לחרוג מחולון. מת חייו של רפי כיום אפנינה למצבם של רוב הכדורגלנים במדינה. הכוכב המוכר, שרובבות עוקבים בנשימה עצורה אחרי בצעיה, שהצליח לא פעם בשנים האחרונות להציל את כבודה הלאומי של ישראל במגרש הכדורגל, מתגורר בדירה בת חדרים, בשיכון עולים בתל-אביב, יחד עם שתי אחיותיו ואחיו הצעיר. הכדורגלן שמו אינו יורד מעל כותרות העיתונים מעט מדי שבוע, משחקר משכורת רעב, מגיעה ל-150 ל"י לחודש, כמכונאי בסדנה ידית של חברת התחבורה ד.ת.

רפי עצמו אינו מתלונן על מצבו. המעמד לוי הגיע בשדה הכדורגל מפצה על הכל. לא גביה השממת חלום שחלם מאז היה ילד קטן, שהתרוצץ אחרי הכדור בחולות נודדים של חולון. הוא היה כבן חמש שאיבד את זוג הנעליים היחיד שהיה לו, ויה שחלק את נעליו ללשחק יחד ב"ולות. אולם אבירה זו לא הרעיעה אותו. וא המשיך, כפי שנזכרת אמו, לאבד נע"ים, כי עד שהגיע לדרגת כדורגלן מקצועי יחקק יחק.

בבית הנינוג של חולון היה רפי ספורי אי מצטיין, שהיה מופיע בתצוגות-ראווה פני תלמידים, בקפיצות ותרנגולי אתלטיקה חזרים. תקופה מסוימים גם היה ימאי, ט לאורך חופי הארץ בסירות המיפרש הפועל בתיים. אולם יום אחד, כשסירתו משט טבעה ורפי חזר הביתה רטוב ועייף, איחר של כמה שעות, לא יכלה אמו שאת את ההתרששות הכריזה בכך והודיעה לו: "או כדורגל או ים, שניהם ביחד לא!". רפי בחר בכדורגל, שחקן קבוצת הכוכב לשכונת גרין. הוא היה הנמור והקטן במשחקי הקבוצה. אבל היחיד שלקח את כדורגל ברצינות.

★ ★ ★ כשהוא מריה כדור

וא היה כבן 14 כשהצטרף לקבוצת הכדורגל מוכרת — מכבי חולון — אולם ספד להופיע במדי הקבוצה רק פעם אחת: נגד נבחרת הגימנסיה הרצליה. אריה כהן, היה מאמן נבחרת הגימנסיה וגם מאמן בוצת הנוער של מכבי תל-אביב, הבחין מיד בכשרון הטבעי של רפי, הציע לו להצטרף לקבוצה התל-אביבית. גם רפי וגם מכבי תל-אביב לא התחרטו על העסקה. כבר ב"משחק הראשון ששיחק במסגרת קבוצתו חדשה כבש רפי חמישה שערים, מתוך שמונה שהבקיעה קבוצתו. במשחק שני נדה ההגנה שנית: נגד עירי מכבי יפו ובקיע רפי חמישה מתוך שמונה שערים. מאז הפכה בהקעת חמישה שערים במשחק חד למבצע שיגרתו עבור רפי. הוא ניחן חוש מיוחד, שהכדורגלנים מכנים אותו: "להריח כדור". זהו חוש טבעי שאי אפשר לרכוש באימונים — הניסיון המולד "דור" לגים גדולים. רפי אינו מצליח בכל משחק, ולם כשיום אחד הוא כבר מתחיל להריח דורים, אמן זה מסתיים בהקעת שער אחד. זאת למדה מכבי מתחילתה בשנת 1958, כש פגה חמישה מרגליה, וזאת למדה שמשון

לפני שנה, כשקיבלה את אותה המנה. זאת למדה נבחרת הוור, ששערה הובקע השנה, במשחקי אליפות אסיה, שלוש פעמים רצות פות מרגליה, וזאת ראו גם כדורגלני נבחרת יוגוסלביה לפני שבוע. עד לפני כמה שנים היה לרפי לוי, חרף גופו הצנום, כושר מדהים. הוא היה משחק בקבוצת הנוער של מכבי תל-אביב, ומיד בסיום המשחק היה עולה לשחק שעה-וחצי נוספות עם קבוצת הבורגנים. אמרו חבריו: "אם היו עוד משחקים, היה מסוגל להמשיך ולשחק ברציפות לפחות עוד ארבעה". היה זה גרי בית-הלוי, מאמנה-לשעבר של מכבי תל-אביב, שגילה את כושרו של רפי, השקיע בו אימונים והפך אותו לכוכב.

★ ★ ★ לא שותה, לא מעשן

בחדרו המקושט באוסף מזכרות מכל רחבי העולם — פילי עץ מהודו, בובה סינית מהונג-קונג, כלי חרסית מפיאן ואק-רופוליס, מלח מאתונה — שומר רפי אלבום אדום ענק, באורך של חצי מטר, בו הוא אוסף את תמונותיו וקטעי-העיתונות עליו. עורכי מדור הספורט ודאי לא הרגישו בכך, אולם תוך עיון בקטעי העיתונות הם היו מגלים זאת: מדי כמה חודשים הם משתמשים באותה כותרת לתיאור המשחק — רפי לוי הציל את מכבי תל-אביב מכשולון. לא תמיד מצליח רפי להציל את קבוצתו. מומחי הכדורגל מוצאים בו מגרעת עיקרית אחת: חוסר יציבות. לא אחת עולה רפי על המגרש נמשק, ובמשחקו אי-אפשר להכיר כלל את הברק והוורו של משחקי הטובים. לפעמים, אמנם נדירות ביותר, הוא אף נראה ככדורגלן טירון.

כי מאחורי הדמות המוצקה של הכדורגלן מסתתרת נפש רגישה ביותר, תכונה בלתי מקובלת אצל כדורגלנים. הגורם לכך היה אולי חוסר אב מגיל צעיר. רפי גדל רגיש, פגיע וביישן. ביקורת בעתונות על משחק לא טוב שלו, עשויה לגרום לו מרה שחורה, ואז הוא מתבודד ומסתגר ומחזיק שעות ארוכות את ראשו בידי. בתקופה מסוימת, כשאחד השחקנים בקבוצתו פגע בו והעליב אותו, לא יכול היה רפי לסלוח לו, ובמשך תקופה ארוכה לא שיתף אותו פעולה על המגרש ולא מסר לו כדורים. בשיבו הביתה אחרי יום מעבדה, הוא מסר תגר בחדרו ומתבודד עם עצמו. אך לא למשך שעות רבות. כי מלבד משחקיו במכבי נבחרת ובקבוצת-ד"ר, נטל על עצמו רפי גם את אימון קבוצת הכדורגל של מכבי חולון. הצעיר, שהיה מדריך ספורט בצבא, הצליח לקחת קבוצה מתחילת ליגה ג', ובכוח האמון שרחשו לו תוכיכה העלה אותה למעמד בו היא כיום מועמדת רצינית לעלות לליגה ב' והלאה.

רפי אינו שותה, אינו מצטיין במשחקי קליפים כשאר חבריו לנבחרת, ואינו מרבה לצאת בחברת נערות. רק לאחרונה החל לעשן. אולם מאז קיבל צרבת בגלל עישון, ערב משחק אחד, אינו נוטל סיגריה לפיו יומיים לפני משחק כדורגל.

★ ★ ★ ראשון — אך לא אחרון

לרפי מעריצות כה נלהבות כמו שתי אחיותיו, אסתר ושרה, יפהפיות בעלות חן מזרחי שאינן מחמיצות משחק שלו. אמו ראתה רק משחק אחד. היה זה המשחק נגד נבחרת יוגוסלביה שנערך לפני כמה חודשים ברמת-גן. סיפרה היא: "נגד הלתי נורא, כל הזמן דפק לבן. כל פעם שראיתי אותו נופל לא יכולתי להסתכל. הייתי צועקת כשהיה נופל. רק שיהיה בריא. בריאות שלו שזה כל העולם אצלי". ההוכחה המוחשית ביותר כי הפך כוכב היא קבלת מכתבי מעריצים. מאז משחקו בקוצ'ין, במשחקי אליפות אסיה, אין רפי חדל מלקבל מכתבי מעריצים. אחד מהם, ילד בן 11 בשם אמנון ניסים, אף חיבר שיר לכבודו:

כל הקהל והאנשים עומדים / מחכים ל- / משחק בקוצ'ין. / כל עם ישראל יושח / כי את השערים הבקיע טטלמן. / לרפי לוי לא ינסו לגנוב / כי הכדור כבר נמצא ב- / רשת. / ומטוס עם שחקנים נעים / ורפי לוי מחזיק בגביע. / ורפי צועק איז איז / הרי אנו עיפים מדי.

את רפי עצמו אין הצלחה מסחררת. הוא נשאר אותו רפי לוי משכונת גרין בחולון, שאין דבר נורא יותר בשבילו מאשר הרי-קתו מכור, והיודע שהוא רק בראשית דרכו. כתה הוא בפתח האלבום שלו: "זהו אלבום מספר 1, אשר בו מצויות תמונות וכתובות שצולמו ונכתבו עלי בראשית דרכי בעולם הכדורגל. זהו האלבום הראשון ואני מקווה שגם לא האחרון. מי יתן ויש איפתי תתגשם. רפי לוי".

אורח חייחן של החיות בכלובים אינו שונה ביסודו מחייחן בחוק, בחופש: קנאות, מריבות, תאווה, אהבה, ולב"סוף — המוות. אלא שבגן-החיות אין להן דאגות כלכלה. אין להן דאגות לגג מעל לראשן ולמחסה. במקום האויבים השונים האורבים להן בחופש, קיים עתה המספל...

כך טען ברוך גופר, מנהלו של גן החיות העירוני בתל-אביב, בהקדמה לספרו ג'ונגל בדרך, על חיי החיות בגן. השבוע התברר לגופר כי טעה בהערכתו. בתוך גן-החיות, מאחורי הסורגים, קם לחיות אויב מסתורי שכמוהו לא היה להן בחופש. היה זה אויב שבישר מות, ודחקא לחיות, הטרף. אלא שהפעם, בניגוד לחייחן בחופש, לא היו חיות הטרף מסוגלות להתגונן ול-הלחם על נפשן. כי המוות ארב להן במקום שלא ציפו לו, ומידי אויב שלא הכירוהו ולא חשו בקיומו.

המחת הופיע יום אחד, לפני כחודש ימים. הוא בא לשרת הכלובים הראשונה של גן-החיות, בה מאוכסנים בני משפחת ה"חורלים הטורפים: אריות, נמרים, פנתר, וטיגריסים".

לפתע גילו כל בני המשפחה סימנים מדאיגים. הם סרבו לגעת באוכל שהוגש להם, הקיאו ונראו חולים. מיום ליום הלך המצב והחמיר. החיות הטורפות — מלכי

היער — רבצו בכלוביהן ללא תנועה. הן לא הבחינו בקהל הצופים שהצטופף מחוץ לסוגרים, לא הגיבו לקריאות או חפצים שהושלכו אליהן. אחר כך החלו למות בוו אחר וכו, מבלי שרופא גן-החיות או מטפלי הן יוכלו להושיען.

ראשון מת הפנתר השחור של הגן, היפה במשפחה. הוא החל גוסס ואנשי הגן רצו לגאול אותו מיסוריו והמיתותו ביריה. אחר-כך, בהפסקות של כמה ימים, מתו שני אריות, פנתר נוסף, שלושה טיגריסים ונמר אחד. אנשי הגן עמדו איך-אונים נוכח המחת ההמוני. הכלובים נשארו ריקים ברר-בם. נשארו בהם רק שלושה אריות, שני גורים קטנים ונמר אחד.

לא היו שום סימנים כי מגיפה פקדה את בני משפחת החתוליים. גם בדיקות ה-מזון שהוגש להן לא העלתה דבר. כל הסימנים העידו כי חיות הטרף נטרפו על-ידי רעל מסתורי, שהוגש להן באיזו צורה שהיא.

אולם גם הניתוחים שנערכו בגחיות ה-חיות לא הביאו תוצאות, גילו אצלם רק סימני דלקת בושט. רק השבוע, כשנותרה גחיותו של אחרון הטיגריסים שנפגה את נשמתו, נמצאו סימנים כלשהם: בקיבתו נתגלו שרידי רעל-ריסוס חריף, באמצעותו מגינים על בהמות מפני עקיצות. היה זה רעל בשם גמקסאן. אולם גם בדיקת המעבדה לא יכלה להצביע אם אמנם רעל זה הוא שגרם למות החיה.

★ ★ ★ שלוש אפשרויות ונאשם

מה גרם למחת המסתורית? אנשי גן החיות ניסו תחילה להסתיר את דבר המחת, מחשש שהידועה עשויה לגרום למל-עוט מבקרים בגן. אולם גם כשנודע דבר המחת, ניסו להמעיט בערכו. טען מתחילו ב"דבר, סגן מנהל הגן: "חיות מתות ונול-דות כל הזמן. אין בזה שום דבר מיוחד. הנה, לפני כמה זמן, קיבלנו בקשה מגן חיות בהולנד לשלוח להם כמה חיות טרף, אחרי שכל חיות הטרף אצלם מתו בנסי-בות מסתוריות".

היו כמה אפשרויות באשר לסיבות ה-מת. טען יושב-ראש הנהלת גן-החיות, "הר"ר אריה לויט: "החיות מתו כתוצאה מחטויה. הן נפגעו בכלי הבלעה וחדלו לאכול". אולם מצד שני התברר כי בגן החיות לא השתמשו מעולם בחומרי-החטויה שנמצאו בגחיות הטיגריסים. אפשר היה להעלות את הסברה כי הרעל הגיע לחיות אחרי ש-

• טיגריס הוא נמר חסר חברבורות, הדומה לאריה אך עולה עליו בכוחו. נחשב לגדול ולנערץ במשפחת החתוליים. מוצאו מהודו, מסביבת הנמר טיגריס.

היה במזון שהוגש להם. הבשר המוגש לח-יות הטרף הוא בשר נבלות או בהמות עבו-דה הנשחטות במיוחד עבורן. יתכן שאחת או כמה מבהמות אלה היו מרוססות בחומר החיטוי המרעיל. אולם בחומר זה משתמשים רק בצורה חיצונית ומכיון שאת עור הבה-מות לא נותנים לחיות, קשה היה להניח שהרעל אמנם חדר לגוף הבהמה ולבשרה. אפשרות שניה הייתה כי החיות הורעלו מבשר מקולקל שהוגש להן. אולם גם אפשרות זו נראתה רחוקה מלהיות נכונה. חיות הטרף מסוגלות להבחין בבשר העלול להזיק להן. מצד שני הוגש אותו בשר גם למשפחות חיות אחרות, שלא נפגעו כלל ברעל.

האפשרות השלישית הייתה — מישהו הרעיל את החיות במזיד, מתוך סיבה כל-שהי. אפשרות זאת קיבלה חיזוק, כאשר אנשי הגן סיפרו על אחד העובדים, ש-איים בשעת סכסוך עם מנהל הגן להרעיל את החיות. כאשר הביאה המשטרה השבוע לבית-המשפט את הנזק גוטמן, מעובדי גן החיות לשעבר, האשימה אותו בסעיף 100 מפקדות החוק הפלילי, שהוא סעיף האיום במעשי אלימות. פרטי-האשמה: "איים על סגן מנהל גן-החיות שהוא רעיל את ה-חיות בגן, על רקע סכסוך פטורים מהע-בודה".

הנזק גוטמן (30) הוא עבריין-לשעבר.

מי מורד א

שמונה חיות הורעלו — עובד אחד איים

החל גוטמן, אשתו של חנני, שהייתה אף היא עובדת הגן ונושכה ברגלה בפי כלבי הגן.

הנכה, שאיבד את משפחתו ואת רגלו בגטו ביאליסטוק במלחמת העולם השנייה, הגיע ארצה כשהוא חולה בשחפת העצמות. הוא שכב כשנתיים בבית-חולים. כשיצא ממנו מצא את עצמו מחוסר משפחה, ידידים או מקצוע. הוא הפך לפורץ, ביצע שורה של גניבות ופריצות במשך תקופה ארוכה. לב סוף נתפס, נידון לחמש שנות מאסר והושלך לבית-הסוהר.

לפני כשלוש שנים יוחצי שוחרר גוטמן מבית-הסוהר. הוא הביע את רצונו לחזור למוטב ולהתחיל בחיים חדשים. הועדה ל-שיקום האסיר והעברין ניסתה לעזור לו. המשטרה עצמה פנתה אל הנהלת גן-החיות, שמנהלו ברוך גופר וסגנו ב"דבר הם אנשי